

Briselē, 2020. gada 20. novembrī
(OR. en)

13177/20

JEUN 122
EDUC 414
SOC 737
EMPL 526
SUSTDEV 162
COHOM 92
GENDER 140
DIGIT 130
ANTIDISCRIM 120

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	delegācijas
Iepriekš. dok. Nr.:	12840
Temats:	Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju secinājumi par demokrātijas izpratnes un demokrātiskās iesaistes veicināšanu Eiropas jauniešu vidū

Pielikumā ir pievienoti Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju secinājumi par demokrātijas izpratnes un demokrātiskās iesaistes veicināšanu Eiropas jauniešu vidū; šos secinājumus Padome pieņēma ar rakstisko procedūru 2020. gada 20. novembrī saskaņā ar Padomes reglamenta 12. panta 1. punkta pirmo daļu un Padomes Lēmuma 2020/556 1. pantu.

Secinājumus nosūtīs publicēšanai *Oficiālajā Vēstnesī*, kā to 2020. gada 18. novembrī nolēma Pastāvīgo pārstāvju komiteja.

Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju secinājumi par demokrātijas izpratnes un demokrātiskās iesaistes veicināšanu Eiropas jauniešu vidū

PADOME UN PADOMĒ SANĀKUŠIE DALĪBVALSTU VALDĪBU PĀRSTĀVJI,

ATZĪSTOT, KA

1. Eiropas Savienības pamatā ir tādas vērtības kā demokrātija, plurālisms, vienlīdzība un tiesiskums. Cilvēktiesību ievērošana, brīvība, nediskriminēšana, tolerance un minoritāšu aizsardzība ir neatņemami Eiropas idejas stūrakmeņi ¹;
2. demokrātiju un sabiedrību, kurā valda plurālisms, nediskriminēšana, tolerance, taisnīgums, tiesiskums un solidaritāte, nekad nedrīkst uzskatīt par pašsaprotamu; tās ir jāaizsargā, jāstiprina un jāveicina politiskajiem dalībniekiem, sabiedrībai, uzņēmumiem, akadēmiskajām aprindām, plašsaziņas līdzekļiem, formālajā un neformālajā izglītībā un apmācībā, kā arī kopīgi ikvienam no mums;
3. jauniešiem būtu jādod iespēja jēgpilni piedalīties lēmumu pieņemšanā par visiem jautājumiem, kas uz viņiem attiecas. Viņiem ir tiesības uz vārda brīvību, piekļuvi informācijai un aizsardzību pret diskrimināciju. Viņiem ir tiesības uz izglītību, apmācību un darbu ar jaunatni, kas viņiem cita starpā ļauj uzzināt par cilvēktiesībām un pamatbrīvībām un sagatavo viņus atbildīgai dzīvei brīvā sabiedrībā;

¹ Līguma par Eiropas Savienību 2. pants.

4. jauniešu radošums ir būtisks dzīvai demokrātijai Eiropā. Jaunatnes kultūras virzieniem, kustībām, grupām, organizācijām un iniciatīvām var būt noteicoša ietekme uz politisko attīstību un pārmaiņām sabiedrībā. Iniciatīvas vides un klimata aizsardzībai, rasisma novēršanai un sociālajai daudzveidībai ir tikai daži tādu jautājumu piemēri, kuros Eiropas jaunieši bieži iesaistās;
5. jaunība ir izšķirošs dzīves posms, kam no politiskā viedokļa jāpievērš īpaša uzmanība. Eiropas jauniešiem ir visdažādākās izcelsmes, intereses un spējas, un viņi saskaras ar daudzējādām problēmām gan individuālā, gan sabiedrības līmenī. Dzīves iespēju paveršana indivīdiem, jo īpaši jauniešiem, kuriem ir mazāk iespēju, un jauniešu demokrātijas izpratnes veicināšana ir uzdevumi, kam vajadzīgs plašs sabiedrības atbalsts un atbilstoši politikas pasākumi;
6. plašsaziņas līdzekļiem un digitālajām tehnoloģijām ir milzīgs potenciāls stiprināt uzticēšanos demokrātijai – tie jauniešiem sniedz ievērojamas iespējas piekļūt informācijai, kas vajadzīga demokrātiskai iesaistei, sadarboties ar citiem no liela attāluma, paust savu viedokli, izmantot savas tiesības un aktīvi iesaistīties pilsoniskajā dzīvē. Vienlaikus digitalizācijai līdzī nāk daži negatīvi elementi, kas var apdraudēt demokrātiju, piemēram, dezinformācija, polarizācija, propaganda un naida runa;
7. Eiropas Savienības mērķis ir sekmēt jauniešu dalību Eiropas demokrātiskajā dzīvē ²;

² Līguma par Eiropas Savienības darbību 165. panta 2. punkts.

8. iekļaujošas līdzdalības demokrātijas veicināšana ir viens no ES jaunatnes stratēģijas (2019–2027) pamatprincipiem. ES jaunatnes stratēģijas mērķis ir atbalstīt Eiropas jauniešu iesaistīšanos sabiedrības un politikas veidošanā. Ievērojot minēto, jauniešu viedokļi tiek ņemti vērā, piemēram, ar ES Jaunatnes dialoga un 11 Eiropas jaunatnes mērķu 3 starpniecību. Īpaši svarīgs saistībā ar jauniešu demokrātisko līdzdalību ir Eiropas jaunatnes mērķis Nr. 1 (ES un jauniešu saiknes veidošana) un Nr. 9 (Telpa un līdzdalība visiem),

ŅEM VĒRĀ, KA

9. jauniešu idejas un viedokļi, kurus viņi puda ES jaunatnes konferencē 2020. gada oktobrī, bija vērsti uz tematu "telpa un līdzdalība visiem" un sniedza vērtīgu iedvesmu rīcībai ar mērķi veicināt Eiropas jauniešu demokrātijas izpratni un demokrātisko iesaisti. Šīs jauniešu idejas un uzskati attiecas uz turpmāk minētajiem jautājumiem:

- kritiskās domāšanas obligāta iekļaušana skolu mācību programmās;
- visos līmeņos īstenoti kopīgi lēmumu pieņemšanas procesi, kuros iesaistīti jaunieši un jaunatnes organizācijas un kurus īsteno, izmantojot tiesībās balstītu pieeju;
- vecuma, no kura var balsot un kandidēt visās vēlēšanās, samazināšana līdz 16 gadiem, vienlaikus novēršot visus šķēršļus balsošanai un nodrošinot, ka tiek veicināta dalība vēlēšanās;
- īpaši procesi, kas padara dzirdamākus pie minoritātēm piederošu jauniešu viedokļus un nodrošina viņu tiešu iesaisti;
- finansējums pastāvīgām dalības struktūrām;
- jaunas Eiropas finansējuma iespējas ar mērķi izveidot un uzturēt jaunatnes telpu;
- par prioritāti Eiropas līmenī un starpnozaru pieejā noteikt drošu digitālo telpu izveidi jauniešiem un digitālās prasmes veicināšanu,

³ Padomes rezolūcijas par regulējumu Eiropas sadarbībai jaunatnes jomā 3. pielikums: Eiropas Savienības jaunatnes stratēģija 2019.–2027. gadam (2018/C 456/01).

10. lai veidotu demokrātijas izpratni, jauniešiem jāspēj izjust savu ietekmi, uzņemties iniciatīvu un līdzradīt. To darot, viņi piedzīvo demokrātiskus procesus un iegūst kompetences, kas ir dzīvas demokrātijas pamatā. Būtiskas šā iekļaujošā procesa daļas ir atklātu diskusiju kultūras pieredzēšana, lielākas iecietības panākšana pret atšķirīgiem viedokļiem un dzīvesveidu, kā arī spējas panākt kompromisu attīstīšana, vairākuma pieņemtu lēmumu akceptēšana un minoritāšu aizsardzība;
11. demokrātiskas iesaistes veicināšana nozīmē mudināt jauniešus domāt autonomi, kritiski un niansēti un būt aktīviem pilsoņiem, kā arī mudināt viņus novērtēt, vai viņu vide aizsargā Eiropas kopīgās vērtības un garantē viņu tiesības. Tas var stiprināt jauniešu autonomiju, viņu spēju pašiem pieņemt lēmumus un viņu pilsonisko drosmi un dot viņiem iespēju veidot ne tikai savu dzīvi, bet arī politiku un sabiedrību Eiropā saskaņā ar demokrātijas principiem un solidaritātes garā;
12. Eiropas sadarbības pamatā ir daudzveidība, izpratne un atklāts dialogs. Šis pamata konsenss veicina gan demokrātijas kultūru, gan kohēziju Eiropā un veido stabilu pamatu jauniešu demokrātiskai iesaistei. Tas palīdz apkarot antidemokrātiskas, necilvēcīgas, dzimumstereotipiskas, rasistiskas, diskriminējošas un atstumjošas tendences mūsu sabiedrībā un var arī palīdzēt novērst vardarbīgu ekstrēmismu;
13. visiem jauniešiem ir vajadzīgi piekļuves punkti, atbalsts un iespējas, lai viņi varētu uzņemties atbildību par savu izvēli, paust savu viedokli, izjust savu ietekmi un brīvi piedalīties Eiropas demokrātiskajā dzīvē. Jauniešiem paredzētās digitālās un materiālās telpas būtu jāizstrādā kopā ar pašiem jauniešiem, un tās būtu jānodrošina valsts un nevalstiskiem dalībniekiem un jāveicina visos formālās un neformālās mācīšanās un apmācības veidos. Tam ir vajadzīga arī spēcīga un neatkarīga pilsoniskā sabiedrība. Īpaši svarīgi ir pašorganizācijas un aizstāvības veidi, piemēram, jauniešu organizācijas un jaunatnes padomes, kurās jaunieši mācās uzņemties atbildību par sevi un citiem;

14. lai visi jaunieši varētu piedzīvot demokrātiju, ir vajadzīga iekļaujoša pieeja, kurā daudzējādā ziņā ir ņemta vērā viņu daudzveidība. Īpaša uzmanība būtu jāpievērš jauniešiem, kuriem individuālu vai strukturālu apgrūtinājumu dēļ ir ierobežota piekļuve līdzdalības procesiem, darba ar jaunatni iespējām un mijiedarbībai ar citiem pilsoniskās sabiedrības dalībniekiem, vienlaikus paturot prātā intersekcionālās diskriminācijas risku,

UZSVER, KA

15. neformālās un ikdienējās mācīšanās principi un jo īpaši darba ar jaunatni vērtības un prakse piedāvā daudzas iespējas veicināt jauniešu demokrātijas izpratni un demokrātisko iesaisti. Tas ir iespējams galvenokārt tāpēc, ka darbs ar jaunatni pēc būtības ir vērsts uz procesu un līdzdalību, tas ir paredzēts gan jauniešiem, kas pieder pie kādas organizācijas, gan tiem, kas nepieder, un ir cieši saistīts ar jauniešu vajadzībām un interesēm. Zinātība un metodes, ko piemēro darbā ar jaunatni, var kalpot par iedvesmas avotu citās nozarēs. Tādēļ darbam ar jaunatni var būt vienojoša un koordinējoša loma demokrātijas un politiskās līdzdalības veicināšanā jauniešu vidū, sākot no vietējā līdz Eiropas līmenim;
16. turklāt darba ar jaunatni nozarē būtu jāizstrādā inovatīvas koncepcijas un prakse ar kritisku un emancipējošu pieeju, koncentrējoties uz jauniešu autonomiju, pašiniciatīvu un līdzradīšanas iespējām. Par sākumpunktu var izmantot tādas esošas koncepcijas kā izglītība cilvēktiesību jomā, starpkultūru mācīšanās un globālā mācīšanās, digitālā prasība un medijprasība un pilsoniskuma izglītība. Būtu jāuzskata, ka šīs pieredzes gūšanā jauniešus pavada algoti un brīvprātīgie jaunatnes darbinieki, kuriem būtu jāsniedz atbalsts labas prakses apmaiņā un personīgo prasmju un kompetenču apguvē;
17. dažādas Eiropas programmas veicina demokrātijas izpratni un iesaistīšanos. "Erasmus+" un Eiropas Solidaritātes korpusa programmas ir īpaši piemērotas, lai veicinātu jauniešu mērķtiecīgu iesaistīšanos, izmantojot starpkultūru dialogu un mācīšanos no līdzbiedriem, jo īpaši attiecībā uz Eiropas kopīgajām vērtībām un jautājumiem;

18. jauniešu izpratne par demokrātiju un demokrātiskā iesaistīšanās palīdz palielināt sabiedrības noturību. Tas jo īpaši izpaužas situācijās, kad demokrātijas pamatprincipi un demokrātiskās pamattiesības ir ierobežotas ārkārtēju apstākļu dēļ (tādu kā Covid-19 pandēmija). Jaunieši, kuriem ir laba izpratne par demokrātiju, galu galā spēj labāk nošķirt šādu problēmu risināšanai paredzētas stratēģijas, kas ir saderīgas ar demokrātiju, no stratēģijām, kas nav saderīgas ar demokrātiju. Turklāt ir būtiski, lai jauniešu tiesības un brīvības tiktu aizsargātas pagaidu ierobežojumu laikā un tiktu pilnībā un nekavējoties atjaunotas, tiklīdz ierobežojumi tiek atcelti. Tas ir īpaši būtiski tāpēc, ka jaunieši, jo īpaši tie, kuriem ir mazāk iespēju, bieži ir to grupu vidū, kuras krīze ir skārusi vissmagāk,

AICINA DALĪBVALSTIS SASKAŅĀ AR SUBSIDIARITĀTES PRINCIPU UN ATBILSTOŠĀ LĪMENĪ

19. attiecīgā gadījumā izveidot vai pastāvīgi turpināt nozaru un starpnozaru finansēšanas programmas un iniciatīvas visos līmeņos dalībvalstīs, lai palielinātu jauniešu izpratni par demokrātiju un daudzveidību un cieņu pret tām. Tām būtu jānodrošina telpa un iespējas mācīties un piedzīvot demokrātisku iesaistīšanos gan grupā, gan individuāli, vienlaikus nodrošinot, ka piekļūt var visi jaunieši, jo īpaši tie, kuriem ir mazāk iespēju. Būtu jāstiprina jauniešu organizācijas un jo īpaši jauniešu iniciatīvas kā jauniešu pašorganizācijas spēju apliecinājums atbalstīt šos centienus;

20. veicināt demokrātijas un cilvēktiesību apguvi visās izglītības, apmācības un mūžizglītības nozarēs un līmeņos; un veicināt ciešu un ilgstošu sadarbību šajos jautājumos visās nozarēs. Īpaša uzmanība būtu jāpievērš aktīva pilsoniskuma izglītībai un izglītībai par demokrātiju, apsverot plašu prakses un mācību vides daudzveidību un veicinot pilsoniskuma pamatprasmju attīstību, kā izklāstīts Padomes ieteikumā par pamatkompetencēm mūžizglītībā ⁴ un Padomes ieteikumā par to, lai veicinātu kopīgas vērtības, iekļaujošu izglītību un Eiropas dimensiju mācīšanā ⁵;
21. dot jauniešiem iespēju reaģēt uz digitalizācijas potenciālu un problēmām un aktīvi un pašizvērtējoši piedalīties tiešsaistes saziņā ⁶. Šajā nolūkā jo īpaši jāveicina jauniešu un viņus atbalstošo personu (piemēram, jaunatnes darbinieku, skolotāju) digitālā prātība un medijpratība, jo īpaši spēja tikt galā ar informācijas pārslodzi, dezinformāciju, naida runu un citiem kaitīga satura veidiem. Īpašs uzsvars būtu jāliek uz piemērotu atbalsta instrumentu nodrošināšanu, kā arī uz to, lai nodrošinātu augstu kvalitātes līmeni vieda darba ar jaunatni risinājumiem un digitālās līdzdalības procesiem. Visiem jauniešiem, jo īpaši tiem, kuriem ir mazāk iespēju, ir jānodrošina bezšķēršļu piekļuve digitālajiem plašsaziņas līdzekļiem;
22. atzīt jauniešu izrādīto īpašo interesi un aktīvu pilsonisko līdzdalību tādos jautājumos kā vides, sociālā un ekonomiskā ilgtspēja, cilvēktiesības, paaudžu vienlīdzība, dzimumu līdztiesība un digitalizācijas ietekme un aktīvi atbalstīt jauniešu centienus veidot attiecīgos politiskos un sociālos procesus. Jo īpaši būtu jāveicina jauniešu iesaistīšanās vietējā līmenī, piemēram, studentu padomēs, vietējās jaunatnes organizācijās vai jaunatnes iniciatīvās;

⁴ Padomes Ieteikums par pamatkompetencēm mūžizglītībā (OV C 189, 4.6.2018., 1. lpp.).

⁵ Padomes Ieteikums par to, lai veicinātu kopīgas vērtības, iekļaujošu izglītību un Eiropas dimensiju mācīšanā (OV C 195, 7.6.2018., 1. lpp.).

⁶ Padomes secinājumi par viedu darbu ar jaunatni (OV C 418, 7.12.2017., 2. lpp.) un Padomes secinājumi par digitālo darbu ar jaunatni (OV C 414, 10.12.2019, 2. lpp.).

23. pienācīgi veicināt un atbalstīt pieklūstamas fiziskas un digitālas darba ar jaunatni struktūras un vieda darba ar jaunatni risinājumus, jo īpaši laikā pēc Covid-19 izplatības ierobežošanas pasākumu noteikšanas, lai jauniešiem nodrošinātu brīvas, atvērtas un drošas telpas un personīgās attīstības iespējas,

AICINA DALĪBVALSTIS UN EIROPAS KOMISIJU SAVĀS ATTIECĪGAJĀS
KOMPETENCES JOMĀS UN ATBILSTOŠĀ LĪMENĪ, PIENĀCĪGI IEVĒROJOT
SUBSIDIARITĀTES PRINCIPU

24. turpināt attīstīt jauniešu līdzdalību politiskajos procesos saskaņā ar Padomes Rezolūciju par to, lai veicinātu jauniešu politisko līdzdalību Eiropas demokrātiskajā dzīvē ⁷, un tādējādi vēl vairāk stiprināt visu jauniešu jēgpilnu un ilgtspējīgu līdzdalību lēmumu pieņemšanas procesos visos līmeņos;
25. attiecīgā gadījumā padarīt politiskos procesus un lēmumus visos līmeņos pieejamus, pārredzamus un saprotamus, izmantojot jauniešiem draudzīgu informāciju un saziņu. Tam jo īpaši būtu jāietver atgriezeniskās saites nodrošināšana jauniešiem par jauniešu līdzdalības procesu rezultātiem. Informācija ir jāizplata mērķtiecīgi, lai tā sasniegtu visus jauniešus neatkarīgi no viņu vides. Sadarbībā ar jaunatnes informācijas tīkliem un citām jaunatnes sektora ieinteresētajām personām, piemēram, Eiropas Jaunatnes informācijas un padomdevēja aģentūru un Eurodesk tīklu, Eiropas līmenī būtu jāizstrādā atbilstīgas komunikācijas stratēģijas;
26. iepazīstināt jauniešus ar jēdzieniem "demokrātijas izpratne" un "demokrātiska iesaistīšanās" un šos jēdzienus popularizēt kā pastāvīgu un būtisku daļu darbā ar jaunatni un atzīt, ka darba ar jaunatni nozare ir piemērota telpa, kurā jauniešiem sniegt iespējas attīstīties un dot ieguldījumu demokrātiskā sabiedrībā. Tas ietver atbilstošu pamatnosacījumu un atbilstošu finanšu resursu nodrošināšanu esošajās struktūrās visos līmeņos, kā arī labāku tematisko apmācību, prasmes un kvalifikāciju jaunatnes darbiniekiem;

⁷ Padomes Rezolūcija par to, lai veicinātu jauniešu politisko līdzdalību Eiropas demokrātiskajā dzīvē (OV C 417, 15.12.2015., 10. lpp.).

27. atbalstīt tādu pieeju turpmāku izstrādi un pārveidošanu, kuru mērķis ir palielināt demokrātijas izpratni un demokrātisko iesaisti jauniešu vidū. Tās var balstīties uz esošām pedagoģijas ⁸ un demokrātijas, aktīva pilsoniskuma un cilvēktiesību izglītības/apmācības koncepcijām, kā arī uz Eiropas Padomes un pilsoniskās sabiedrības organizāciju darbu šajā jomā. Šīs pieejas būtu jānodod praktiķiem, izmantojot regulāras apmācības programmas, un tās var kalpot par iedvesmas avotu ES jaunatnes programmu praksei vai uz kompetenci balstītas sistēmas izveidei formālai un neformālai izglītībai un apmācībai jaunatnes darbā ⁹. Būtu jārada arī savstarpējas mācīšanās iespējas darba ar jaunatni nozarē – gan starp praktiķiem, akadēmiķiem, politikas veidotājiem un jauniešiem, gan starp nozarēm;

AICINA EIROPAS KOMISIJU

28. ņemt vērā jauniešu intereses un viņu demokrātisko iesaisti kā transversālu jautājumu Eiropas procesos un programmās, piemēram, konferencē par Eiropas nākotni, Digitālās izglītības rīcības plānā vai Eiropas izglītības telpā, un attiecīgo spēkā esošo ES programmu, Eiropas zaļā kursa, Eiropas sociālo tiesību pīlāra un Ilgtspējīgas attīstības programmas 2030. gadam īstenošanā, kā arī ciešākā sadarbībā ar Eiropas Padomi;
29. uzsvērt pētniecības darbības un pierādījumu vākšanas instrumentus, kuros analizēta ES finansējuma programmu ietekme uz demokrātijas izpratnes un demokrātiskās līdzdalības veicināšanu jauniešu vidū;
30. stiprināt tādas Eiropas darbības ar partnervalstīm, ko finansē no ES programmām, lai turpinātu veicināt demokrātijas izpratni un demokrātisku iesaistīšanos jauniešu vidū, un turpināt attīstīt darbu ar jaunatni, izmantojot sadarbību un apmaiņu;

⁸ Jo īpaši kritiskās un emancipatīvās pedagoģijas jēdzieni.

⁹ Padomes secinājumi par jaunatnes darbinieku izglītību un apmācību (OV C 412, 9.12.2019., 12. lpp.).

AICINA VISUS DALĪBNIEKUS, KAS IESAISTĪTI EIROPAS SADARBĪBAS PASĀKUMOS
JAUNATNES JOMĀ, CENSTIES

31. "*Erasmus+*" un Eiropas Solidaritātes korpusa finansēšanas programmu īstenošanā uzsvērt tādus jautājumus kā Eiropas vērtības un identitāte, demokrātija, daudzveidības pieņemšana, cilvēktiesības, dzimumu līdztiesība, minoritāšu aizsardzība, kritiskā domāšana, jauni līdzdalības un pilsoniskās darbības veidi. Būtu jānodrošina iekļaujoša un atklāta piekļuve, vienkāršas procedūras un atbilstīgi resursi projektiem, kas var piedāvāt jauniešiem iespēju izrādīt iniciatīvu, dot savu ieguldījumu un paust savu viedokli. Tas jo īpaši būtu jāņem vērā attiecībā uz īpašām darbībām līdzdalības un solidaritātes jomā;
32. nodrošināt, ka ES jaunatnes programmās tiek ņemtas vērā jauniešu vajadzības, intereses un daudzveidība. Tas ietver jauniešiem draudzīgu un viegli pieejamu informāciju par finansējumu, atbalstu jauniešu pašu projektu iniciatīvām un programmas organizētāju un viņu vajadzību ņemšanu vērā. Vajadzības gadījumā programmās vajadzētu spēt veikt uzlabojumus, kas vēl lielāku prioritāti piešķir jauniešu iniciatīvai un līdz ar to viņu demokrātiskajai iesaistei un pieredzei.

Atsauces dokumenti

Šo secinājumu pieņemšanā Padome un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvji ņem vērā šādus dokumentus:

- Padomes rezolūcija par regulējumu Eiropas sadarbībai jaunatnes jomā: Eiropas Savienības jaunatnes stratēģija 2019.–2027. gadam (OV C 456, 18.12.2018., 1. lpp.)
- Padomes Rezolūcija par to, lai veicinātu jauniešu politisko līdzdalību Eiropas demokrātiskajā dzīvē (OV C 417, 15.12.2015., 10. lpp.)
- Padomes secinājumi par jaunatni ārējā darbībā (8629/20)
- Padomes secinājumi par medijpratību pastāvīgi mainīgā pasaulē (OV C 193, 9.6.2020., 23. lpp.)
- Padomes secinājumi par jaunatnes darbinieku izglītību un apmācību (OV C 412, 9.12.2019., 12. lpp.).
- Padomes secinājumi par digitālo darbu ar jaunatni (OV C 414, 10.12.2019., 2. lpp.)
- Padomes Ieteikums par to, lai veicinātu kopīgas vērtības, iekļaujošu izglītību un Eiropas dimensiju mācīšanās (OV C 195, 7.6.2018., 1. lpp.)
- Padomes Ieteikums par pamatkompetencēm mūžizglītībā (OV C 189, 4.6.2018., 1. lpp.)
- Padomes secinājumi par viedu darbu ar jaunatni (OV C 418, 7.12.2017., 2. lpp.)
- Padomes secinājumiem par jaunatnes sektora ieguldījumu integrētā starpsektoru pieejā jauniešu vardarbīgas radikalizācijas novēršanai un apkarošanai (OV C 213, 14.6.2016, 1. lpp.)

- Eiropas Savienības izglītības ministru 2015. gada 17. marta Parīzes deklarācija par to, lai ar izglītības starpniecību veicinātu pilsoniskumu un kopīgās vērtības – brīvību, toleranci un nediskrimināciju
- 1989. gada 20. novembra ANO Konvencija par bērna tiesībām
- Eiropas Komisija: *Flash Eurobarometer 478 – How do we build a stronger, more united Europe? The views of young people, March 2019* (Eurobarometra zibensaptauja 478 – Kā mēs varam izveidot spēcīgāku un vienotāku Eiropu? Jauniešu viedokļi, 2019. gada marts) ¹⁰
- Eiropas Parlaments: *Study – Shrinking space for civil society: the EU response, 2017* (Pētījums – "Pilsoniskās sabiedrības telpas sarūkšana: ES reakcija, 2017. gads) ¹¹
- Ieteikums CM/Rec(2010)7, ko Eiropas Padomes Ministru komiteja pieņēmusi dalībvalstīm par Eiropas Padomes Hartu par demokrātiskas pilsonības izglītību un izglītību cilvēktiesību jomā
- Eiropas Padome: *Reference Framework of Competencies for Democratic Culture: Volume 1 – Context, concepts and model, 2018* (Demokrātiskās kultūras kompetenču ietvars: 1. daļa – Konteksts, koncepcijas un modelis, 2018. gads) ¹²

¹⁰<https://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/ResultDoc/download/DocumentKey/86162>

¹¹[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/578039/EXPO_STU\(2017\)578039_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/578039/EXPO_STU(2017)578039_EN.pdf)

¹²<https://rm.coe.int/prems-008318-gbr-2508-reference-framework-of-competences-vol-1-8573-co/16807bc66c>